

kim są, czego prawdziwie pragną i jak się odnajdują w świecie i Kościele. Ważne jest to, by ich życie odzwierciedlało świętość Ojca, a konkretny kształt ich życia, nie będąc zupełnie zdeterminowanym, musi być owocem ich twórczego i odpowiedzialnego dialogu z Bogiem.

Tym którzy przeżywają kryzysy własnego powołania – pozostawiając na boku przypadki wyborów dokonanych przy wyraźnym braku wolności – warto uświadomić, że ponowne rozeznawanie powołania mające na celu zmianę drogi życia, na pewno nie jest postawą wiary. Ponieważ Bóg nie oczekuje od nas odgadywania ukrytych swoich planów wobec naszego życia, w sytuacji kryzysu chodzi raczej o powrót do własnego, pierwotnego pragnienia. Bo to na nim zaczęło się budować nasze powołanie. A poczucie frustracji i niespełnienia może być jedynie zaproszeniem, do umocnienia zawierzenia Bogu, który na serio traktuje nasze pragnienia. A tym którzy pogubili się? Warto przypomnieć czyjeś mądre słowa, że Bóg jest tak wielki, że nawet z naszych błędów jest w stanie uczynić całkiem sensowne powołanie. Tylko mu trzeba zawierzyć.

Tomasz Kot SJ, *Zrozumieć swoje powołanie* [w:] Mateusz.pl
[dostęp 5 lipca.2013], dostępny w Internecie:
<http://mateusz.pl/mt/10lat/tk-zsp.htm>

35. Czas, by pisać testament

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- odkrywanie własnej hierarchii wartości.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- po analizie wiersza charakteryzuje człowieka jako istotę wolną, rozumną i świadomą,
- po lekcji odkrywa własne wartości,
- na podstawie osobistego doświadczenia układa własną hierarchię wartości,

- na podstawie wiedzy zdobytej na lekcji podaje przykłady wartości uniwersalnych i hierarchizuje je w piramidzie wartości,
- swoimi słowami uzasadnia, że życie moralne człowieka opiera się na wartościach,
- na podstawie przykładów literackich rozpoznaje i określa dylematy moralne bohaterów.

3. POJĘCIA, POSTACI

- wartość,
- postaci literackie.

4. WARTOŚCI

- świadomość znaczenia właściwego wyboru wartości w życiu człowieka.

5. SCHEMAT LEKCJI

- analiza wiersza,
- wartości w życiu człowieka.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

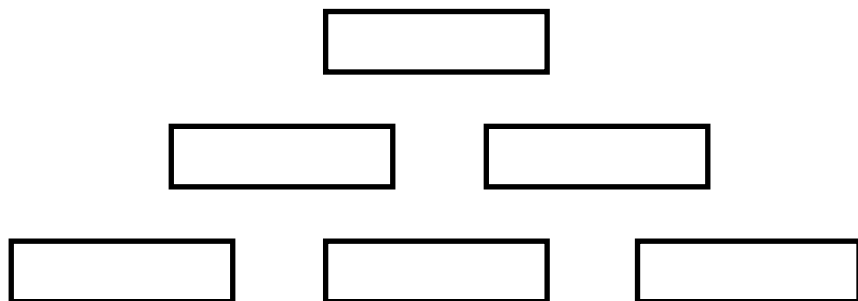
Wprowadzenie

Metoda – formularz z miejscami do wypełnienia. Nauczyciel wręcza każdemu uczniowi formularz (załącznik 1) z wierszem *Człowieku lubię cię* Phila Bosmansa; zadaniem uczniów jest uzupełnienie brakujących słów w wierszu (tekst wiersza zob. podręcznik). Po kilku minutach nauczyciel odczytuje cały wiersz. Brakujące słowo **ŻYCIE** zapisuje na tablicy. Podsumowanie: człowiek jest istotą wolną, rozumną i świadomą; w swoim życiu podejmuje różne decyzje, kierując się określonymi wartościami; to nasze wartości normują wszystkie wymiary życia i mają na nie wpływ.

Rozwinięcie tematu

Metoda – piramida priorytetów. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy; każdej grupie rozdaje sześć małych kartek; po rozmowie i dyskusji w grupie na temat wartości uczniowie zapisują na kartach najważniejsze dla nich wartości; jedna wartość powinna być zapisana na jednej kartce. Drugie zadanie polega na ułożeniu piramidy według następujących zasad: u podstawy piramidy są trzy kartki z wartościami, które są najmniej ważne; w drugim rzędzie, dwie kartki z dwiema wartościami, które są ważniejsze od tych w rzędzie trzecim; na szczycie piramidy umieszczamy jedną, najważniejszą wartość. Po dyskusji i ułożeniu piramid,

uczniowie mogą przykleić te kartki na dużym papierze lub przedstawiciel grupy układa ustaloną piramidę na tablicy za pomocą magnesów. Na koniec, reprezentanci grup omawiają utworzone piramidy. Przykładowy schemat piramidy:

Podsumowanie: nauczyciel odwołuje się do treści z działu „Przeczytaj” z podręcznika i omawia umieszczone tam schematy.

Zakończenie

Treść „Zapamiętaj” z podręcznika.

Notatka

Przepisanie piramidy wartości tej grupy, do której przydzielony był uczeń.

Korelacja z edukacją szkolną

- 1) język polski – analiza wiersza, bohaterowie literaccy i ich dylematy moralne,
- 2) etyka – rozumienie i wybór wartości.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Metoda – postać literacka. Nauczyciel może odwołać się do jakiegoś bohatera z literatury i omówić z uczniami jego postawę oraz dylematy moralne (zob. podręcznik „Listy i opinie”).

Metoda – pogadanka. Nauczyciel może wykorzystać zadania z działu „Praca domowa” i porozmawiać z uczniami np. na temat szczęścia w życiu człowieka.

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

POEZJA

Do Apollina

- co poeta prosi Apollina
gdy młode wino rozlewa z patery?
- co się modli w ten dzień dedykacji?
- nie o zbiory na żyznej Sardynii

ani o stada mnożące się w żarach
Kalabrii ani nie prosi o złoto
czy kość indyjską czy grunty zwilżane
po cichu nurtem spokojnym Lirydu

Łozy kaleńskie niech nożem okrzesa
kto panem winnic i kubku ze złota
bogaty kupiec niechaj pije wino
dobrze płacone syryjskim towarem

on z łaski nieba Atlantyckie wody
bezkarnie wita trzy razy do roku
albo i cztery mnie do życia starczą
oliwki lekkie ślasy i cykorja

Synu Latony pozwól mi się cieszyć
tym co jest moje zdrowiem i nietkniętą
władzą umysłu pozwól niech się za mną
nie wlecze starość brzydka i bez lutni

*Horacy, O co poeta prosi Apollina (przełt. Lucjan Siemieński) [w:] Wybór poezji /
Horacy, [przełt. z oryg. łac. Adam Asnyk.], Wrocław 1973, s. 47*

Na dom w Czarnolesie

Panie! to moja praca, a zdarzenie twoje;
Raczysz błogostawieństwo dać do końca swoje!
Inszy niechaj pałace marmorowe mają
I szczerym złotogłowem ściany objijają,

Ja panie! niechaj mieszkam w tem gniaździe ojczystem
 A ty mię zdrowiem opatrz i sumnieniem czystem,
 Pożywieniem uczciwem, ludzką życzliwością,
 Obyczajmi znośnemi, nie przykrą starością.

Jan Kochanowski, *Na dom w Czarnolesie* [w:] *Dzieła polskie* / Jan Kochanowski, Warszawa. Instytut I 1989, s. 206

Bułat Okudźawa *Francois Villon*

Dopóki nam ziemia kręci się, dopóki jest tak czy siak,
 Panie, ofiaruj każdemu z nas, czego mu w życiu brak:
 mędrca obdaruj głową, tchórzowi dać konia chciej,
 sypnij grosza szczęściarzom... I mnie w opiece swej miej.

Dopóki nam ziemia kręci się, o Panie nasz, na Twój znak –
 tym, którzy pragną władzy, niech władza ta pójdzie w smak,
 daj szczodroliwym odetchnąć, raz niech zapłacą mniej,
 daj Kainowi skruczę... I mnie w opiece swej miej.

Ja wiem, że Ty wszystko możesz, ja wierzę w Twą moc i gest,
 jak wierzy żołnierz zabity, że w siódmym niebie jest,
 jak zmysł każdy chłonie z wiarą Twój ledwie styszalny głos,
 jak wszyscy wierzymy w Ciebie, nie wiedząc, co niesie los.

Panie zielonooki, mój Boże jedyny, spraw –
 dopóki nam ziemia kręci się, zdumiona obrotem spraw,
 dopóki czasu i prochu wciąż jeszcze wystarcza jej –
 daj każdemu po trochu... I mnie w opiece swej miej.
 daj każdemu po trochu... I mnie w opiece swej miej.

Bułat Okudźawa, *Francois Villon* [w:] 42xOkudźawa 3CD, 2002

[dostęp 5 lipca 2013], dostępny w Internecie:

http://www.tekstowo.pl/piosenka,bulat_okudzawa,francois_villon__dopoki_nam_ziemia_kreci_sie_.html

Wszyscy trzej poeci wierzą w Boga: Horacy w Apollina, Kochanowski i Okudźawa w Boga-Chrystusa – i Jego uznają za źródło życia.

35. Czas, by pisać testament

Załącznik 1

Masz jedno tylko,

Uczyń z niego co chcesz.

Są dni ciemne i są dni jasne

Zrób z nich co chcesz.

Masz tylko jedno

Spróbuj zrobić coś z tym

Gdy tego nie uczynisz, nie masz

Phil Bosmans, *Człowieku, lubię cię*, Warszawa 2000
